

«журналісти» пишуть «представники медіа», «працівники ЗМІ» або «медійна спільнота». Замість «лікар» – «медичний персонал» або «особа з медичною освітою». А щоб передати англійське слово «they», речення часто переписують у множині («Студенти повинні...» замість «Студент повинен...»). Цей підхід допомагає досягти формальної нейтральності, але має суттєвий недолік: текст часто стає сухим, важким для читання і переобтяженим канцеляризмами.

Отже, переклад гендерної лексики – це не просто технічна робота зі словником. Кожне рішення перекладача має ідеологічне підґрунтя. Вибір між «міністеркою» та «міністром» (про жінку) – це вибір між видимістю жінок у публічному просторі та збереженням традиційних мовних норм. Перекладач і редакція медіа, по суті, стають співавторами, які вирішують, яку саме соціальну картинку світу отримає український читач. Те, як українські ЗМІ перекладають ці слова, стає яскравим маркером їхньої соціальної позиції та готовності чи неготовності підтримувати суспільні зміни в Україні.

Джерела та література

1. Батлер Дж. Гендерний неспокій: Фемінізм та підрив ідентичності / пер. з англ. С. Віняр. Київ : Основи, 2003. 223 с.
2. Кобелянська Л., Маєрчик М. Гендер і мова: невидима присутність жінок в українській мові. *Гендерний журнал «Я»*. 2011. № 2 (28). С. 46–49.
3. Український правопис. Київ : Наукова думка, 2019. 392 с.
4. Cameron D. On Language and Sexual Politics. London : Routledge, 2006. 176 p.

РОЛЬ ПЕРЕКЛАДАЧА В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Кобзар Олена,
професор кафедри української, іноземних мов та перекладу
Полтавського університету економіки і торгівлі,
доктор філологічних наук, професор;
Горбуньова Соф'я,
старший викладач кафедри ділової іноземної мови
Полтавського університету економіки і торгівлі

У ХХІ столітті професія перекладача набуває особливого значення, адже саме переклад забезпечує глобальний обмін інформацією, знаннями та культурними цінностями. Сучасна комунікація відбувається миттєво, тому перекладач стає не лише посередником між мовами, а й між культурами,

соціальними системами та технологічними середовищами. Його завдання полягає не лише у відтворенні змісту тексту, а й у передачі стилю, емоційної тональності та культурного підтексту.

Діяльність перекладача охоплює широкий спектр функцій, що виходять далеко за межі простого «перекладу слів». Вона має мовний, когнітивний, культурний, аналітичний, дослідницький і технологічний характер. Сучасний перекладач працює у сферах дипломатії, міжнародної співпраці, освіти, бізнесу, медіа, науки й техніки, сприяючи ефективному міжкультурному діалогу. Як зазначає Е. Кері, «сьогодні не існує жодної галузі людської діяльності, у якій можна було б стверджувати, що переклад не є необхідним» [1, с. 9].

Переклад активно застосовується у багатьох галузях: 1) юридичній та фінансовій сферах (переклад контрактів, судових документів, фінансових звітів); 2) технологічній та при локалізації програмного забезпечення (переклад інтерфейсів, технічної документації, інструкцій користувача); 3) медичній та фармацевтичній галузях (переклад клінічних досліджень, медичних протоколів, інструкцій до препаратів); 4) електронній комерції та маркетингу (переклад сайтів, описів товарів, рекламних матеріалів); 5) туризмі й готельно-ресторанному бізнесі (адаптація інформації для іноземних гостей); 6) класичній та дистанційній освіті (переклад навчальних матеріалів, міжнародних освітніх курсів і програм).

Технологічний прогрес і розвиток штучного інтелекту сприяли появі систем машинного перекладу, які здатні швидко обробляти великі обсяги текстів. Проте, незважаючи на зростання популярності таких інструментів, професія перекладача залишається незамінною. Машини можуть здійснювати заміну символів одного коду на інший, але не здатні повністю розуміти контекст, стиль, емоційне забарвлення та культурні відтінки повідомлення.

Якщо в минулому перекладачі витрачали багато часу на виконання перекладу, то сьогодні значну частину технічних завдань виконують онлайн-сервіси та програми на основі штучного інтелекту. Однак, незважаючи на

швидкість машин, інтелектуальна гнучкість, інтуїція й емоційна чутливість людини залишаються незамінними.

Машинний переклад, попри свою оперативність, не забезпечує достатнього рівня адекватності й інформативності. Автоматизовані системи не здатні розпізнати прагматичні й культурні нюанси, тому їхній результат потребує людського редагування. Людина-перекладач здатна не лише передати зміст, а й відтворити дух, стиль і національно-культурні особливості оригіналу.

У сучасному світі перекладач виконує ключову роль посередника між культурами, сприяючи поширенню знань, ідей та духовних цінностей. Попри розвиток машинного перекладу, саме фахівець-перекладач залишається носієм творчого мислення, інтуїції та культурної чутливості, яких не можуть відтворити технічні засоби. Машина може передати зміст, але лише людина здатна зрозуміти підтекст, емоційне забарвлення та культурний контекст.

Отже, перекладач у XXI столітті – це не просто технічний виконавець, а стратегічний посередник між націями, що забезпечує міжкультурний діалог, підтримує глобальну комунікацію й зберігає людський вимір спілкування.

Джерела та література

1. Cary E. Translation in the Modern World. *The UNESCO Courier: A Window Open on the World*. 1958. XI(4). P. 9–10.

СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ З АНГЛІЙСЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКУ: ЗАГАЛЬНІ ТА ТЕХНІЧНІ АСПЕКТИ

Красота Олена,
доцент кафедри германської і української філології
Полтавського державного аграрного університету,
кандидат економічних наук, доцент

Переклад є складним лінгвістичним процесом, який передбачає не тільки передачу лексичного змісту тексту, а й збереження його стилю, структури та функціональної спрямованості. Що стосується перекладу з англійської на українську мову, особливу увагу слід приділяти методам перекладу, які забезпечують точність, адекватність і природність відтворення оригінального